

sin religiøse Trang, thi Ingen kan oprigtigere end jeg ønske Frihed givet i saa Henseende i fuldt Maaal; men jeg har anseet det for en Pligt at stemme imod Forslaget, fordi det efter min Opfattelse er fremkommet som en selvmodsigende Undtagelse, og fordi det ikke i nogen Maade svarer til de billige Fordringer, man maatte kunne stille til en Lov i den Retning. Den høitærede Kirkeminister fremskillede saa smukt, dengang han fremlagde Lovforslaget her, at det vel fremkom som en Undtagelse fra Reglen, men som en Undtagelse, der blandede sig med Reglen for at stadfæste den; han antydede, at Undtagelsen er som en Gæst, der kommer ind i et Selskab og ligesom spørger sig for, om der ikke maatte være Plads for ham. Han kommer mild, venlig og besæden, og skjøndt han ikke er ventet og ikke er blandt de Indbudne, saa haaber han dog at finde Plads og at blive seet paa med Blidhed. I Motiverne til Lovforslaget er det fremhævet, hvorledes Undtagelsen alt er tilstede i Folketirken som et betydende Parti eller Retning, der har en virkelig, sand kirkelig Interesse. Dette Parti har gjentagne Gange gennem den lovgivende Forsamling gjort Tiløb til at gjøre sin Stilling mere regelbunden, men det er mislykkedes indtil Dato, og i Motiverne hedder det nu, at hvis det skulde mislykkes ogsaa denne Gang, vilde der rimeligviis derved fremkomme et afgjort Brud; Partiet vilde da føle sig forpligtet til at udtræde af Folketirken og derved give det første og afgjørende Stød til dennes Fald; thi søies der til, „dette Parties Medlemmer ere religiøst bevægede og ivrigt virkende Mænd,“ og staaende udenfor Folketirken vilde de blive farligere for denne end hvilkensomhelst Secterere, idet de ere istand til at drage Kirkens alvorligste Medlemmer til sig. Det er dette Parti, som den høitaglede Minister har betegnet som Undtagelse i Folketirken i dens nuværende Form og Retning som Regel. Hvorvidt nu Undtagelsen, som den er tilstede, stemmer med Undtagelsen, saaledes som den burde fremkomme, skal jeg lade staae hen, men det skal jeg sige, og det er, at hvis det er sandt, hvad dette Parties første Mand har sagt om Reglens Præster, „at de kun ere laanefundne Fritenkere og kjøbte Sandhedsvidner, hvis hele Gudstjeneste kun er et

forargeligt Skuespil“, og hvis det paa den anden Side er sandt, „at dette Parti er religiøst bevæget, ivrigt virkende og bestaaer af i Sandhed alvorlige Mænd“, saa bliver Reglen her ligesaa lidet den Afgjørende, som Egtemanden var det, da han paa Spørgsmaalet om, hvorledes han befandt sig, svarede: „Mange Tak, jeg skal spørge min Kone“. Det er for mig en klar Sag, at kun de religiøst Bevægede, de ivrigt Virkende, de alvorlige Mænd kunne afgive Reglen for Folketirken, al den Stund det er af sig selv indlysende, at det Individ, som ikke er religiøst bevæget, ikke virksomt og ikke alvorligt, er et intetsigende Medlem af Kirken; man kan henvise ham til hvilket som helst Kirkesamfund, man vil, og han vil finde sig lige godt, og man kan forvise ham fra ethvert Samfund, og hans Stilling vil i Grunden være lige god. Men er det altsaa sandt, at dette Parti i Virkeligheden er Reglen, saa er det uforvarsomt at anvise det en saadan underordnet Stilling som den, at gaae omkring og danne Frimenigheder hist og her under saa besværlige Omstændigheder og pruisgiver saamange Tilfældigheder, som dette Lovforslag medfører. Dertil synes det mig naturligt — og det vil ogsaa være den høitærede Minister overordentlig let at gjøre det ifølge sin Stilling — at disse Mænd bleve ansatte i Præsteembeder efterhaanden, som disse bleve ledige, for at de der, ved Hjælp af deres mangehaande Gaver og ved den rigelige Løn, som da vilde tilflyde dem, samt ved Hjælp af den frie Afbenyttelse af Sognekirkerne kunde blive istand til ogsaa at paavirke de døde Medlemmer af Kirken. Men vil den høitærede Minister ikke acceptere denne Tanke, vil han holde fast paa, at dette Parti kun skal være Undtagelsen, Gæsten, saa er det i alt Fald ikke den gamle nordiske Gæstfrihed og heller ikke den voste danske Gæstfrihed, han under det; thi det er dog en ganske besynderlig Gæstfrihed at lade Gæsten betale for sig selv og i en vis Forstand for hele Selskabet, en Gæstfrihed, som de fleste vistnok ville frabede sig. Hvad er det, der fordres efter dette Forslag, for at en Valgmenighed kan blive til og være til indenfor Folketirken? Der fordres, at den skal dannes under mange Opoffelser, at den